
KULTURALLIANSEN

KULTURALLIANSEN

INNHold

Innhold	1
Oppsummering.....	2
Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet, rom.....	5
Hvem eier rommene som brukes.....	6
Når er husene bygd	8
Hvor ligger rommene	9
Hva brukes lokalene til	11
Størrelse på rommene.....	12
Tilgjengelighet	13
Tilgang på lager	14
Bakgrunnsstøy	14
VEDLEGG.....	15
Rom og hus som er med i undersøkelsen	15
Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen	16
Om kartlegging av kulturlokaler for Kulturalliansen	17
Hva kartlegges?	17
Hva brukes kartleggingene til?	17
Hvem kartlegger?	17
Om Kulturalliansen	18
Bilder fra lokaler i Rælingen kommune	19
Alle rapporter.....	20

Forsidebilde: Marikollen kultursal

OPPSUMMERING

Kulturalliansens kartlegging omfatter lokaler som brukes av kulturfrivilligheten i en kommune. Målet med kartleggingen er å gi kommunen et grunnlag for å lage en plan for sine kulturarenaer, og et utgangspunkt for dialog med frivilligheten om tilstand og behov.

Kulturlokalene i Rælingen kommune ble kartlagt våren 2022. Kartleggingen ble gjennomført av Rælingen kulturråd i samarbeid med Akershus Musikkråd.

I Rælingen kommune er det kartlagt 14 hus og 19 rom, og det er kommunen som eier de fleste husene, både øvings- og framføringslokaler. Hvis vi sammenligner med de kommunene vi allerede har kartlagt, ligner Rælingen på det vi ser andre steder; det er skoler (barne- og ungdomsskoler) som i aller størst grad benyttes som øvingslokaler. Det er flest lag- og foreningseide (under her ligger og tros- og livsynshus) lokaler som benyttes til framføring. I Rælingen gjelder dette kirker, menighetshus og samfunn- og ungdomshus. Dette kjenner vi igjen fra kartleggingen gjort hittil.

30% av de registrerte aktivitetene havner i kategorien «Annet». Det er ikke spesifisert hvilken type aktiviteter som anses som «annet», men vi kan utelukke at det er musikk, teater, dans, utstilling eller husflid som alle er registrert med aktiviteter i denne kartleggingen.

Rælingen kommune har relativt nybygde lokaler sammenlignet med andre kartlagte kommuner, over halvparten av alle registrerte hus er fra etter 1980-tallet. Dette kan være positivt i forhold til HMS, brannsikkerhet og universell utforming. Allikevel ser vi at tilgjengeligheten i lokalene kunne vært bedre; det er få lokaler med teleslynge og vi ser at det bare er 46% av framføringslokalene som har trinnfri adgang. I øvingslokalene er tallet noe høyere.

Vi finner en overvekt på 11 lokaler med en romstørrelse fra 0-500 m³ i Rælingen. Eksempelvis trenger et skolekorps 1500 m³ for å oppnå best akustikk og trivsel. Det er kartlagt til sammen kun 6 lokaler som oppfyller disse kravene.

I kartleggingen så langt har vi sett et tydelig behov for lagermuligheter, særlig i lokaler der flere ulike kulturtrykk øver eller fremfører. Rælingen kommune skiller seg ikke ut, og kun 42% av alle øvingslokalene og bare 38% av framføringslokalene melder inn ok lagermuligheter.

I kommuneplanen vedtatt for 2022 til 2033, står det at Rælingen kommune ser på seg selv som en viktig samarbeidspartner og tilrettelegger for frivillighet og et levende organisasjonsliv. Ifølge kommunen trenger Rælingen innbyggere som engasjerer seg og bidrar til et godt lokalsamfunn:

«Innbyggere kan bidra der det offentlig ikke kan, fordi løsningen på utfordringen ikke nødvendigvis er penger eller flere ansatte, men mer menneskelig kontakt og inkludering. Et godt samspill med frivillige organisasjoner bidrar til en mer bærekraftig drift av kommunen.»

Videre skriver kommunen at de må bidra til å gjøre det enkelt å utvikle møteplasser, både i fysiske bygg og digitalt. Kommunene anerkjenner også at frivillig innsats for andre og for felleskapet styrker båndene mellom mennesker og skaper et varmere og mer inkluderende samfunn.

Det kommer ikke frem noen konkrete planer for hvordan kommunen skal utvikle gode fysiske møteplasser i kommuneplanen, men kommunen legger vekt på at det er viktig med samarbeid – både med innbyggerne, men også med de som er frivillig engasjert i lag/foreninger.

I Rælingen ble det stiftet et kulturråd 12. mai 2011, og de jobber for best mulige forhold for kulturen i kommunen ved å være en arena for samordning og samhandling mellom kulturaktørene. I tillegg skal de være høringsinstans/drøftingsråd for Rælingen kommune i saker som vedrører kulturlivet.

Lokale kulturråd representerer det frivillige kulturlivet i kommunen, og er samarbeidsarena i kontakt med kommunen. Det er mange ulike løsninger, og litt ulikt hvor representative rådene er. Noen kommuner synes ikke de trenger slike, mens noen har avtaler om hvilke saker rådet skal kunne uttale seg om og hvordan uttalelsene skal brukes. Det er naturlig å anta at det per i dag er et nært samarbeid mellom kulturrådet og kommunen, da kommunen selv er tydelige på at et slikt samarbeid er viktig.

I kartleggingen er det også hentet inn brukererfaringer og brukerkommentarer fra de som bruker lokalene aktivt. Disse tallene kan være interessante for å få et inntrykk av hva brukerne selv mener om lokalene.

I Rælingen følger brukerne det samme mønsteret som i andre kartlagte kommuner:

De er i størst grad fornøyd med lysforhold og tilgjengelighet, og minst fornøyd med lagerplass. I tillegg er de under middels fornøyd med akustikken.

Det har også vært mulig å legge inn kommentarer i fritekstfeltet. Under følger noen eksempler fra ulike hus og rom i Rælingen:

- «Må ryddes før og etter øvelse»
- «Støy fra brusautomat»
- «Kunne hatt bedre lagerforhold»
- «Velegnet øvingslokale for stort kor»
- «Mye klang for band o.l. Krevende med PA»
- «Greit rom å øve i»
- «Utstillinger fungerer meget godt. Godt sosialt samvær»
- «Bra for undervisning, teknisk godt utstyrt»
- «Fungerer dårlig når amfiet er skjøvet tilbake»
- «Litt mye klang for tale»

Kulturalliansen håper kartleggingen har gitt ny informasjon og bedre kjennskap til de arenaene der det frivillige kulturlivet har sine aktiviteter i dag, vi oppfordrer samtidig kommunen til å jobbe videre med å skape et tett og nært samarbeid med det frivillige kulturlivet.

I vår database på www.database.musikklokaler.no/kultur, ligger alle rapporterte tall for Rælingen kommune under «Rapporter». Her kan en gå nærmere inn på hvert enkelt rom og lokale.

Vi håper vår rapport kan være til hjelp når kommunen skal planlegge for framtiden

Takk for innsatsen til Rælingen kulturråd og Akershus musikkråd, og lykke til med det viktige arbeidet,

Oslo, oktober 2022

Marianne Ween
Daglig leder

Marie Hustad
Prosjektmedarbeider

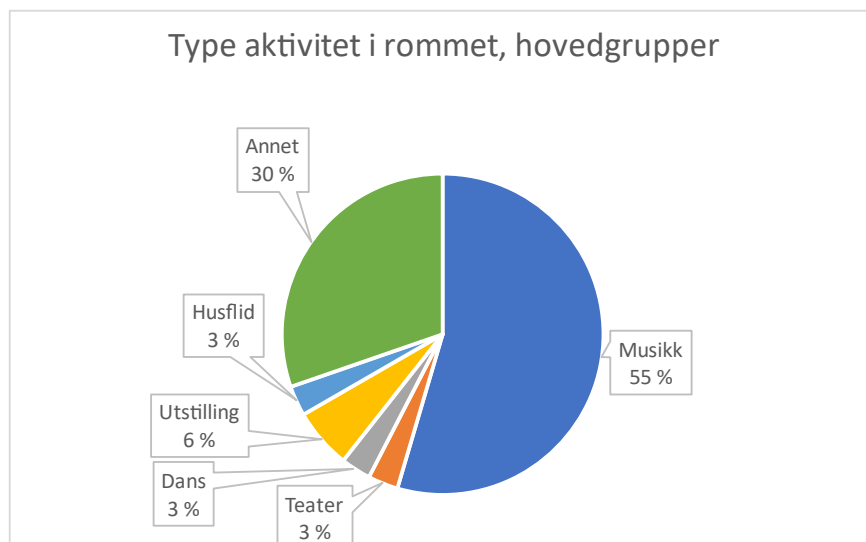

Bildekreditt: ralingen.kommune.no

AKTIVITET I ROMMET FORDELT PÅ AKTIVITET, ROM

Antall rom som brukes av hver kultursjanger

Type aktivitet	Antall
Musikk	18
Teater	1
Dans	1
Utstilling	2
Husflid	1
Annet	10
Sum	33

Type aktivitet, musikk	Antall
Kor	7
Annet lydsvak	6
Korps	4
Annet lydsterk	0
Band	1
Annet forsterket	0
Sum	18

Lydsvak musikk (Akustisk lydsvak musikk):

Musikk som framføres med primært lydsvake instrumenter eller sang. Typiske grupper er sangkor, vokalensemble, visegrupper, strykeorkester og grupper med strengeinstrumenter (for eksempel gitar) uten forsterking.

Forsterket musikk:

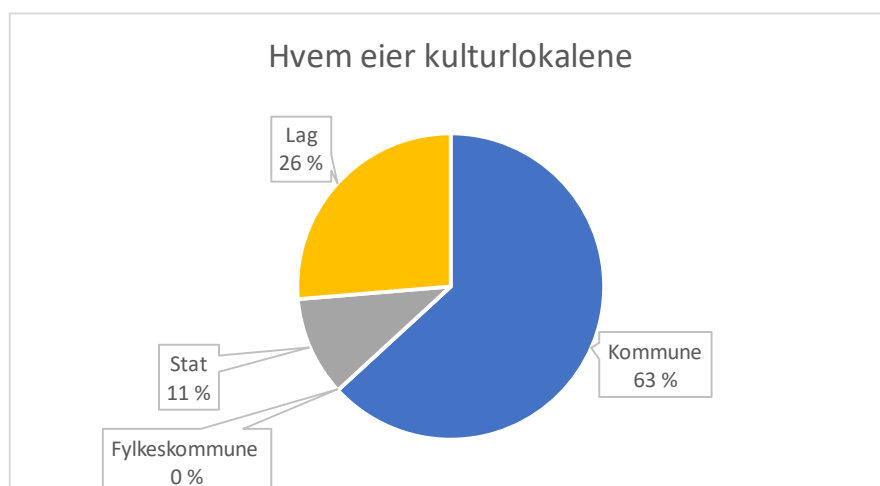
Forsterket musikk omfatter all musikk som formidles via forsterker- eller PA-anlegg, dvs. pop- og rockeband (inkl. elektronika), jazzband, vokalgrupper, storband samt musikaler eller lignende, der lyd hovedsakelig spres gjennom forsterkeranlegg.

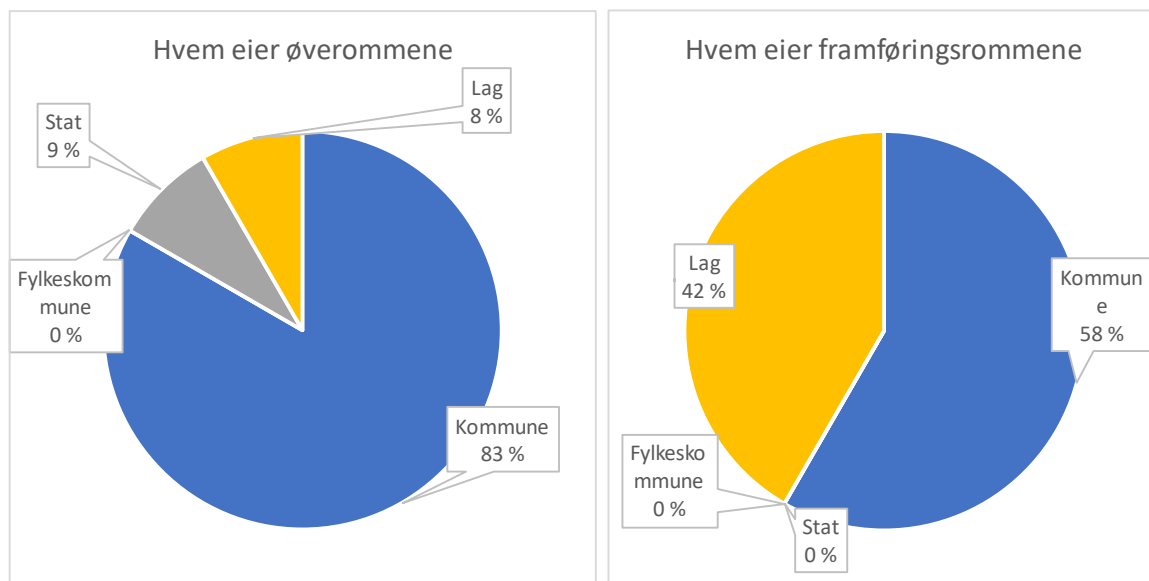
Lydsterk musikk (Akustisk lydsterk musikk):

Musikk som framføres med akustiske instrumentere som produserer kraftig lyd. Typiske grupper er brassband, janitsjarkorps, storband og symfoniorkester med blåsergruppe. Slagverk og operasang går inn i denne kategorien.

HVEM EIER ROMMENE SOM BRUKES

Eiertype	Rom	Aktivitet øving	Aktivitet framføring
Kommune	12	10	7
Fylkeskommune	0	0	0
Stat	2	1	0
Lag	5	1	5
SUM	19	12	12

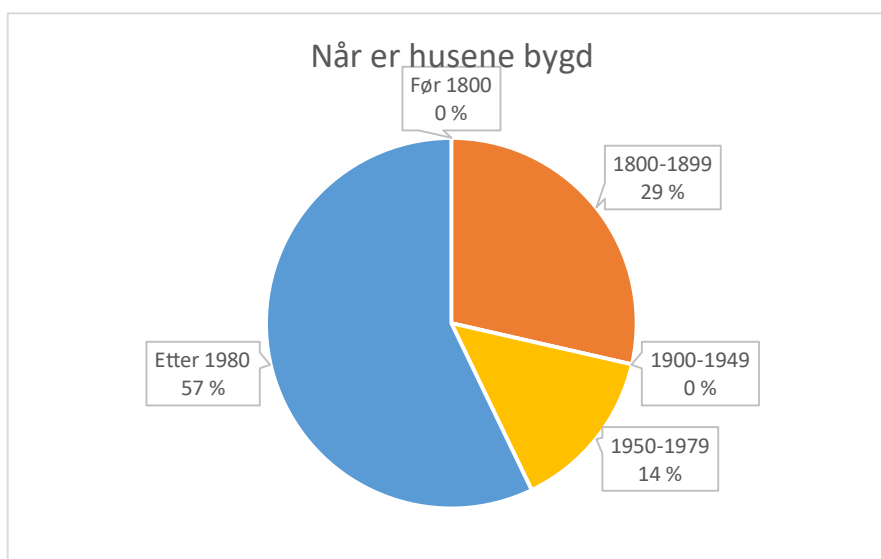

Eierskap til husene er interessant fordi det sier noe om hvem som har ansvar for – og mulighet til – å forbedre standard og å tilpasse lokalene bedre til ulike kulturaktiviteter. Det sier også noe om hvilke tilskudd som kan være aktuelt å søke for å få til forbedringer.

I denne kartleggingen er det opplyst at staten eier 11% av kulturlokalene i Rælingen kommune. Ved nærmere gransking av de innrapporterte tallene, kan det se ut som et av kirkebyggene (med to rom) er kartlagt som et statseid bygg. Staten eier ikke kirkene, det er det kirkesognene som gjør. Det gis derfor her et til dels uriktig bilde av eierstrukturen i Rælingen kommune (figur på side 6), og figurene på side 9 og 10.

NÅR ER HUSENE BYGD

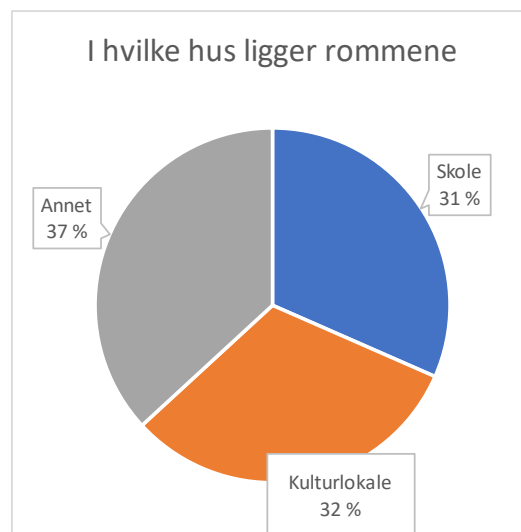
Byggeår	Antall
Før 1800	0
1800-1899	4
1900-1949	0
1950-1979	2
Etter 1980	8
Sum	14

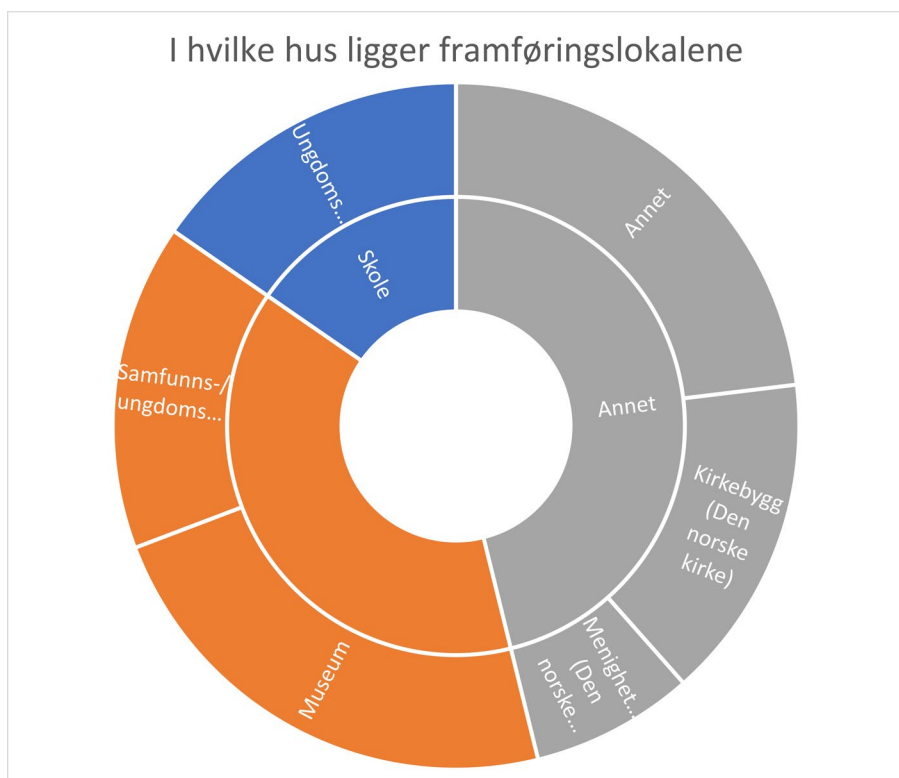
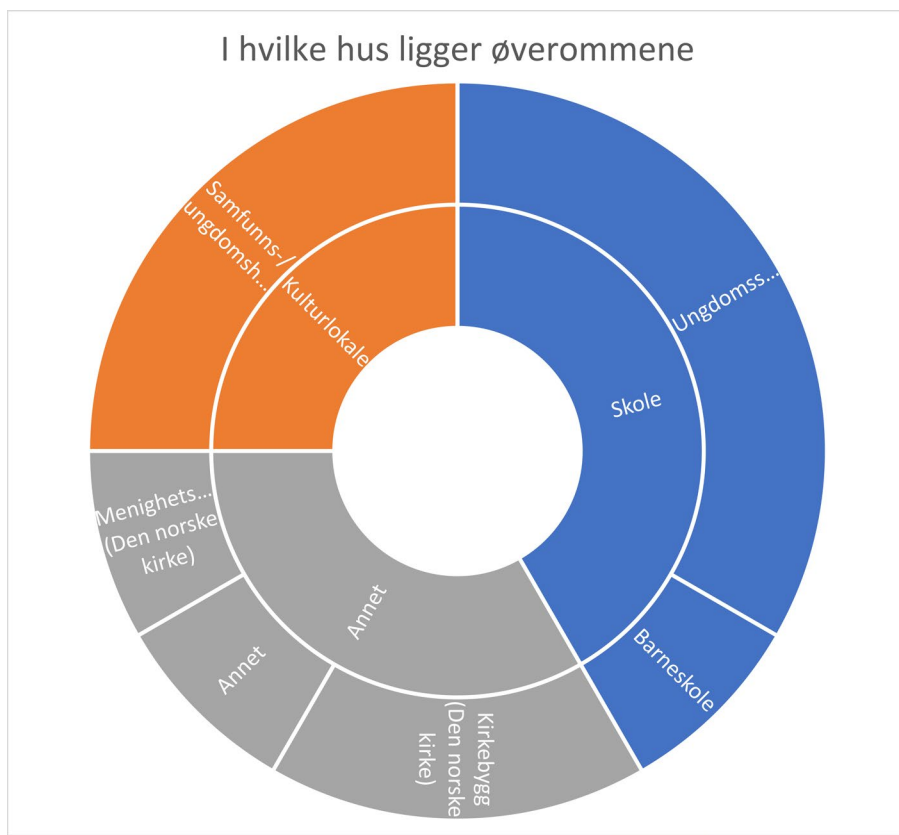
Byggeår er interessant fordi nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet kan føre til påkrevde utbedringer i tillegg til utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnet for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

HVOR LIGGER ROMMENE

Type hus	Antall rom
Skole	6
Kulturlokale	6
Annet	7
Sum	19

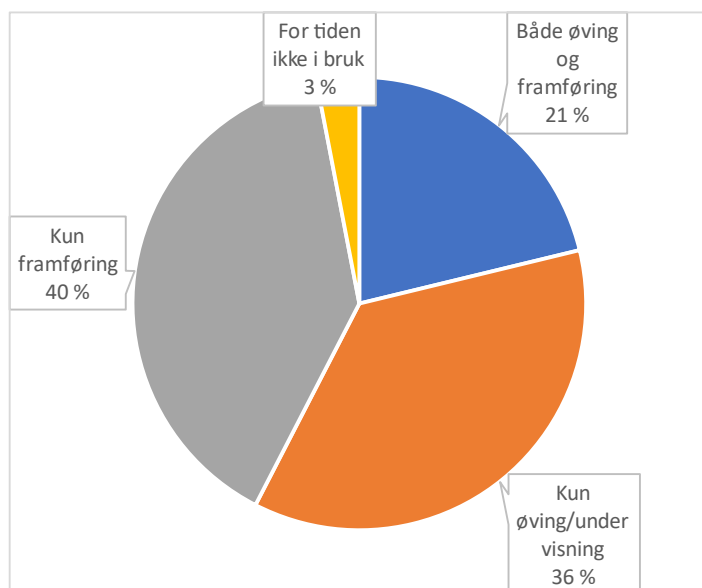
	Undertype	Øving	Framføring
Hustype			
Skole	Barneskole	1	0
Skole	Ungdomsskole	4	2
Skole	BU-skole	0	0
Skole	Videregående	0	0
Skole	Høyskole	0	0
Kulturskole	Kulturskole	0	0
Kulturlokale	Samfunns-/ungdomshus	3	2
Kulturlokale	Kulturhus	0	0
Kulturlokale	Fritidsklubb	0	0
Kulturlokale	Konsertsted	0	0
Kulturlokale	Bibliotek	0	0
Kulturlokale	Galleri	0	0
Kulturlokale	Museum	0	3
Annet	Idrettslokale	0	0
Annet	Bar/restaurant/ selskapslokale	0	0
Annet	Kirkebygg (Den norske kirke)	2	2
Annet	Menighetshus (Den norske kirke)	1	1
Annet	Lokaler for øvrige livssyn	0	0
Annet	Eldresenter/sykehjem	0	0
Annet	Barnehage	0	0
Annet	Annet	1	3
Sum		12	13

HVA BRUKES LOKALENE TIL

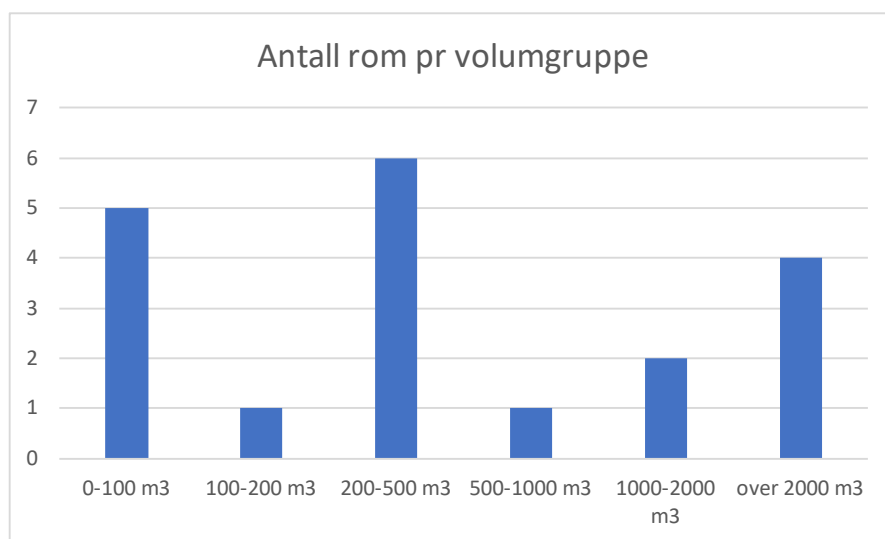
Rommene brukes til

Både øving og framføring	7
Kun øving/undervisning	12
Kun framføring	13
For tiden ikke i bruk	1
Sum	33

STØRRELSE PÅ ROMMENE

Romstørrelse	Antall
0-100 m ³	5
100-200 m ³	1
200-500 m ³	6
500-1000 m ³	1
1000-2000 m ³	2
over 2000 m ³	4

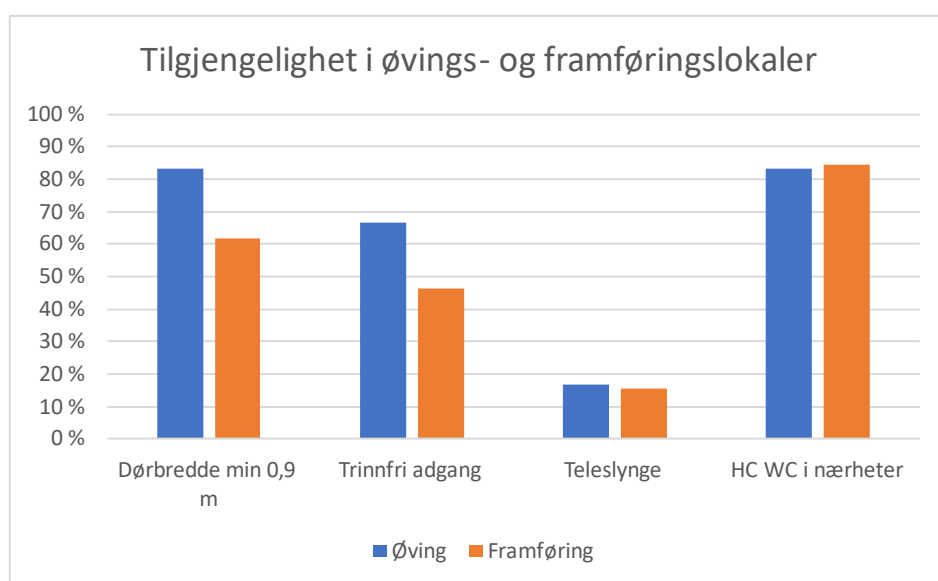
Rommets størrelse, forholdet mellom lengde og bredde, samt rommets takhøyde, er svært viktig for akustikken og hvor mange utøvere/publikum som rommet er egnet for. Øver og framfører man i lokaler som ikke har tilstrekkelig størrelse og akustikk kan det føre til dårligere trivsel og dårligere kunstnerisk resultat, og kan i alvorlige tilfeller også medføre helseskader som tinnitus og hodepine.

Et vanlig klasserom er ofte ca 80 m³ og har takhøyde på ca 2,7 m - dvs et volum på ca 220 m³. Gymsaler (eldre type) har ofte mål på ca 10m x 20 m med 5 m takhøyde - dvs ca 1000 m³. Mange aktiviteter trenger store rom til sin aktivitet, f.eks. skolekorps med 35 medlemmer har behov for ca 1.500 m³.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finnes på musikklokaler.no.

TILGJENGELIGHET

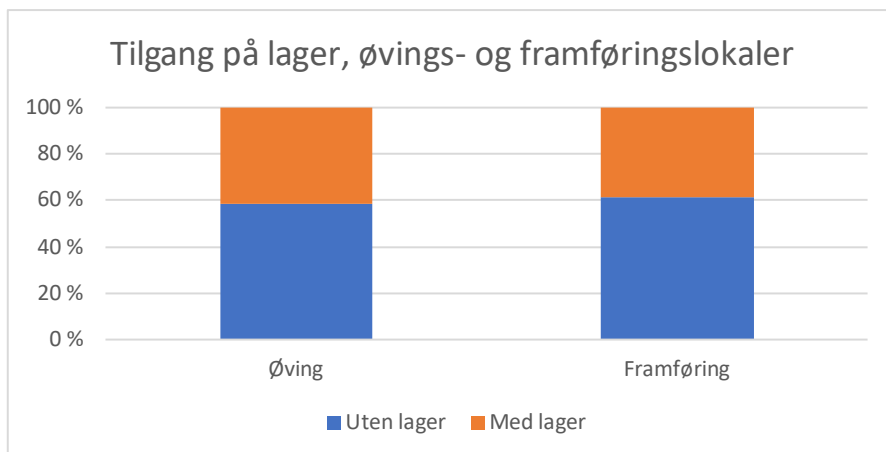
Type	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Dørbredde min 0,9 m	10	83 %	8	62 %
Trinnfri adgang	8	67 %	6	46 %
Teleslynge	2	17 %	2	15 %
HC WC i nærheter	10	83 %	11	85 %
Alle øverom	12		13	

Økede krav til tilgjengelighet gjør at dette må planlegges inn om man skal gjøre endringer i rommene.

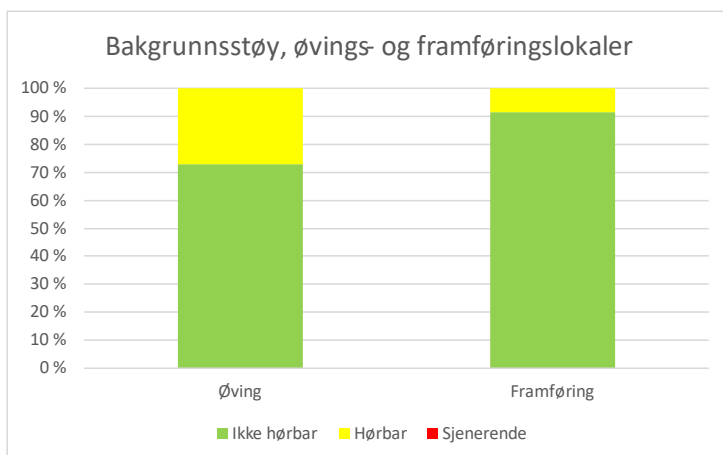
TILGANG PÅ LAGER

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Uten lager	7	58 %	8	62 %
Med lager	5	42 %	5	38 %
Sum	12		13	

BAKGRUNNSSTØY

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Ikke hørbar	8	73 %	11	92 %
Hørbar	3	27 %	1	8 %
Sjenerende	0	0 %	0	0 %
Sum	11		12	

VEDLEGG

Rom og hus som er med i undersøkelsen

Følgende hus og rom er med i kartleggingen:

Hus	Rom
Marikollen kultursal	Sal med amfi -foaje
Marikollen kultursal	Kultursal
Marikollen kultursal	Kultursalen Marikollen
Øvre Rælingen kirke	Kirkerommet
Øvre Rælingen kirke	Menighetssalen Øvre Rælingen kirke
Heimen barnehage og grendehus	Storsalen
Heimen barnehage og grendehus	Husflidrommet
Trivselssenteret	Salen
Blystadlia skole	Blystadlia Aula
Sandbekkstua	Sandbekkstua
Rælingen kirke	Kirkerommet
Menighetshuset Rælingen kirke	Menighetssalen Menighetshuset Rælingen kirke
Rælingen bygdetun Nistua	Nistua
Svingen	Svingen
Rælingen bygdetun landhandleri	Landhandleri
Rælingen bygdetun Stabburet	Stabburet
Rælingen bygdetun hovedbygningen	Rælingen bygdetun hovedbygningen
Marikollen ungdomsskole	Storklasserom A-fløy høyre
Marikollen ungdomsskole	Storklasserom A-fløy venstre

Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen

Ut fra kontakt med lokale aktører i Rælingen kommune samt gjennomgang av kommunens nettsider med oversikt over frivillige lag og foreninger er lokalene til følgende undersøkt:

Lag
Rælingen storband
Rælingen skolekorps
Rælingen musikklag
Action teatergruppe
Sangkoret Øyeren
Rælingen storband
Seniorkoret
Kirken
Rælingen sanglag
Kirken
Rælingen sanglag
Rælingen husflidlag
Frivillighetssentralen
Seniorkoret
Seniorkoret
Rælingen sanitetsforening
Kor i Lia
Rælingen kunstforening
Rælingen viseklubb
Den norske kirke
Rælingen bygdekvinnelag
Rælingen sanglag
Rælingen st. Georgs Gilde
Den norske kirke
Rælingen historielag
Rælingen bygdekvinnelag
Rælingen historielag
Rælingen historielag
Rælingen historielag
Rælingen historielag
Rælingen skolekorps
Rælingen konsertensemble
Rælingen skolekorps

Om kartlegging av kulturlokaler for Kulturalliansen

Å ha tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet. Dessverre er dette mangelvare, spesielt for de lokale frivillige kulturorganisasjonene. Selv om mange kommuner har god oversikt over sine kulturlokaler, så er savnet etter en uttømmende og landsomfattende kartlegging stort. Kulturalliansen har derfor, i samarbeid med Norsk musikkråd og Kulturrom, tatt initiativ til å gjennomføre av dette. Vi mottar støtte fra Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen til kartleggingen, og har også bred støtte i fylkeskommuner, politikere og – ikke minst – fra kultursektoren og våre egne medlemmer.

Hovedmålet for prosjektet er å gi kunnskap om lokaler som brukes til kulturformål – hvem som er eier, hvem som bruker dem, og om de er egnet til den bruken de har. Med det nye kartleggingsverktøyet skal de viktigste opplysningene om lokalene registreres og settes i sammenheng. Vi inviterer derfor kommuner og kulturaktører til å gå sammen med de frivillige kulturorganisasjonene om å gjennomføre kartlegginger lokalt.

Hva kartlegges?

Databasen som er opprettet består av kartlegginger av rom, lokaler, arenaer og hus som brukes i kultursammenheng, både til øvelse, undervisning, produksjon, forestillinger og framvisning. Kartleggingen fanger ikke bare opp de mest sentrale opplysninger om lokalene, men også brukernes egne oppfatninger av lys- og lydforhold, lager, ventilasjon og tilgang. Brukerne har i tillegg mulighet til å forklare hva de er spesielt fornøyde eller misfornøyde med.

Erfaringsmessig er dette innsikt og kunnskap som mange kommuner er interesserte i, siden de gjerne får spørsmål fra ulike aktører om tilgang til lokaler. Kommunene har også et ansvar for å sørge for at det er en likebehandling mellom ulike frivillige aktører når det kommer til anlegg og lokaler. Da trengs det kunnskap om hvem aktørene er, hvilke behov de har, og hva som eventuelt er utfordringene med tilgang og egnethet.

Hva brukes kartleggingene til?

Et annet mål er at vi over tid legger grunnlaget for kunnskap om tilgang og behov for utbedringer, og at opplysningene blir en nyttig kilde i kulturpolitikken for frivillige aktører, politikere og rammesettere. Innsikten bør også for mange være et godt utgangspunkt for å søke tilskudd fra for eksempel Kulturrom eller spillemidler til kulturbygg.

Vi lager en rapport for hver kommune som er kartlagt. Kulturalliansen lager også rapporter med analyser for alle kartlagte kommuner med jevne mellomrom. Over tid vil det også kunne tas ut regions- og landsdelsoversikter. Vi håper å få oversikt over om det faktisk er slik at kultursektoren har tilgang på lokaler som er egnet til ulike kulturytringer. Eventuelt kan kommunen bruke rapportene til å bøte på mangler. Kulturalliansen samarbeider også med Kulturrom, Norsk musikkråd og NOKU om en nettportal der kommuner og andre kan få veiledning i å vurdere hva som skal til for at et lokale er egnet, og hvor man kan søke støtte til å bøte på mangler.

Hvem kartlegger?

I hovedsak er det kulturfrivilligheten selv som gjennomfører kartlegginger, mot et lite dugnadstilskudd. Vi ser også at fylkeskommunene er interessert, og oppfordrer kommunene til å ta et ansvar, noe flere kommuner også har gjort. Kulturalliansen samarbeider på mange ulike måter for å nå fram på den måten vi best når fram i hver enkelt kommune.

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen er en paraply for frivillige kulturorganisasjoner, stiftet 5. september 2016.

Kulturalliansen vil:

- Styrke det frivillige, organiserte kulturlivets posisjon og rammevilkår i samfunnet.
- Levere faktabaserte råd og innspill til medlemmer, politikere, departement og kommuner for å oppnå dette.

Vi er:

- Felles talerør for det organiserte, frivillige kulturlivet
- Møteplass for organisasjonene
- Kompetansebase for faktabaserte analyser om rammevilkår og behov for det frivillige kulturlivet

Våre medlemmer:

- Vi har 38 medlemsorganisasjoner fra Kulturvernforbund til Musikkorpsforbund, fra teater til BandOrg til Dissimilis til living og fantastiske aktiviteter

Kulturallianser støttes av Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen.

Fra øverst til venstre: Marikollen kultursal, Blystadlia skole, Heimen barnehage, Menighetshuset og Sandbekkstua

KULTURALLIANSEN

Kulturalliansen, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo, kultur@kulturalliansen.no
www.kulturalliansen.no